

Stellingen en vragen

voor het gesprek over
AI in het onderwijs

Legenda

PIJLER 1

Visie, mensbeeld en pedagogiek

PIJLER 2

Ethisch bewustzijn en risico's

PIJLER 3

Praktische toepassingen

PIJLER 4

Toetsing en evaluatie

PIJLER 5

Teamontwikkeling en randvoorwaarden

PIJLER 6

Communicatie en transparantie

Gebaseerd op: Duivenvoorden, S., Smeele, H., Jacobi, R. & Desmedt, V. (2022). *Gesprekskaarten Activerende blend in het curriculum*. Inholland.

VISIE, MENSBEELD EN PEDAGOGIEK

Visie, mensbeeld en pedagogiek

Waarden, uitgangspunten en onderwijsopvattingen die richting geven aan AI-gebruik.

VISIE, MENSBEELD EN PEDAGOGIEK

Visie op AI in ons onderwijs

STELLING

Wij hebben een gedeelde visie op de rol die AI speelt in ons onderwijs.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke kansen zien wij voor AI in ons onderwijs?
- Welke risico's vinden wij belangrijk om te bewaken?
- Hoe verhoudt AI zich tot onze onderwijsopdracht?
- Welke uitgangspunten zijn voor ons richtinggevend?

VISIE, MENSBEELD EN PEDAGOGIEK

Mensbeeld en pedagogiek

De pedagogische en
relationele rol van de leraar
in een AI-tijdperk.

VISIE, MENSBEELD EN PEDAGOGIEK

Mensbeeld en pedagogiek

STELLING *Al verandert niets aan de kern van onderwijs: het blijft relationeel, mensgericht en pedagogisch.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Wat blijft onvervangbaar menselijk in ons beroep?
- Welke taken kunnen we verantwoord door AI laten ondersteunen?
- Hoe behouden we nabijheid, empathie en pedagogische sensitiviteit?
- Waar helpt AI juist om meer tijd te hebben voor leerlingen of studenten?

VISIE, MENSBEELD EN PEDAGOGIEK

**Onderwijswaarden en
verantwoordelijkheid**

Professionele waarden en
grenzen bij AI-gebruik.

VISIE, MENSBEELD EN PEDAGOGIEK

Onderwijswaarden en verantwoordelijkheid

STELLING *Wij gebruiken AI op een manier die aansluit bij onze professionele waarden en verantwoordelijkheden.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke waarden willen wij leidend maken bij AI-gebruik?
- Hoe gaan we om met verantwoordelijkheid en autonomie van leerlingen of studenten?
- In welke situaties voelt AI passend, en wanneer niet?
- Welke grenzen stellen we als team?

ETHISCH BEWUSTZIJN EN RISICO'S

Ethisch bewustzijn en risico's
Grenzen, verantwoordelijkheden
en kritische reflectie.

ETHISCH BEWUSTZIJN EN RISICO'S

Bias en rechtvaardigheid

STELLING *Wij herkennen dat AI bestaande vooroordelen kan versterken en houden hier actief rekening mee.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Waar zit onze eigen bias in verscholen?
- Welke vormen van bias hebben wij al gezien in AI-uitvoer?
- Hoe leren we leerlingen en studenten om kritisch te kijken naar AI-uitvoer?
- Welke afspraken willen we hierover maken?

ETHISCH BEWUSTZIJN EN RISICO'S

Privacy en veiligheid
Verantwoord omgaan
met data en risico's.

ETHISCH BEWUSTZIJN EN RISICO'S

Privacy en veiligheid

STELLING *Wij gebruiken AI op een manier die zorgvuldig omgaat met privacy, data en auteursrecht.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke tools vinden we veilig genoeg, en waarom?
- Wanneer gebruiken we AI wel of niet met leerling- of studentdata?
- Wat moeten leerlingen en studenten weten over digitale risico's?
- Hoe zorgen we voor eenduidigheid in afspraken binnen het team?

ETHISCH BEWUSTZIJN EN RISICO'S

**Waarheid, autonomie
en afhankelijkheid
Beoordelingsvermogen
en zelfregulatie.**

ETHISCH BEWUSTZIJN EN RISICO'S

Waarheid, autonomie en afhankelijkheid

STELLING

Wij begeleiden leerlingen en studenten bij het kritisch beoordelen van AI-uitvoer.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Hoe maken we hen bewust van aannames, fouten en hallucinaties?
- Op welke momenten ondersteunt AI autonomie?
- Wanneer vergroot AI juist afhankelijkheid?
- Hoe stimuleren we kritisch en verantwoord gebruik?

PRAKTISCHE TOEPASSINGEN

Praktische toepassingen

Zinnig, veilig en verrijkend
gebruik van AI in de praktijk.

PRAKTISCHE TOEPASSINGEN

AI in voorbereiding en ontwerp van onderwijs

STELLING *Wij gebruiken AI om ons onderwijs te versterken zonder onze vakinhoudelijke en pedagogische kwaliteit te verliezen.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke taken kunnen we prima door AI laten ondersteunen?
- Waar blijft menselijke expertise essentieel?
- Welke kwaliteitscriteria hanteren we bij door AI gegenereerd materiaal?
- Hoe voorkomt AI werkdruk, en waar kan het die juist verhogen?

PRAKTISCHE TOEPASSINGEN

**AI in instructie, begeleiding
en differentiatie**

AI als ondersteuning van
verschillende leerbehoeften.

PRAKTISCHE TOEPASSINGEN

AI in instructie, begeleiding en differentiatie

STELLING

AI helpt ons om beter in te spelen op verschillen tussen leerlingen of studenten.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke toepassingen werken goed voor verschillende groepen of niveaus?
- Hoe zorgen we dat opdrachten verdiepend en betekenisvol blijven?
- Hoe beoordelen we de kwaliteit van gegenereerde content?
- Hoe houden we differentiatie didactisch verantwoord?

PRAKTISCHE TOEPASSINGEN

**AI voor evaluatie, analyse
en feedback**

Ondersteuning van
het leerproces.

PRAKTISCHE TOEPASSINGEN

AI voor evaluatie, analyse en feedback

STELLING *AI ondersteunt ons bij analyse en feedback, maar vervangt de beoordeling door de professional niet.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Waar kan AI helpen om patronen te zien of feedback te versnellen?
- Welke vormen van beoordeling laten we nooit door AI uitvoeren?
- Hoe zorgen we dat feedback persoonlijk en relationeel blijft?
- Hoe benutten we AI binnen formatief handelen?

TOETSING EN EVALUATIE

Toetsing en evaluatie

Zinvolle, authentieke en
AI-geïntegreerde manieren
van feedback en beoordelen.

TOETSING EN EVALUATIE

Visie op toetsing in een AI-tijdperk

STELLING

Wij hebben een gedeelde visie op hoe AI toetsing en evaluatie beïnvloedt.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke onderdelen van toetsing worden door AI beïnvloed?
- Welke vormen van toetsing blijven essentieel menselijk?
- Hoe voorkomen we dat AI leerresultaten vervalst?
- Hoe zorgen we dat toetsing het leerproces ondersteunt?

TOETSING EN EVALUATIE

**Oprechtheid, integriteit
en toetsveiligheid**

Vertrouwen en eerlijkheid
binnen toetsing.

TOETSING EN EVALUATIE

Oprechtheid, integriteit en toetsveiligheid

STELLING *Wij ontwerpen toetsvormen die uitnodigen tot eerlijk werk en verantwoord AI-gebruik.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Hoe ontwerpen we opdrachten waarbij AI gebruiken mag, kan of niet wenselijk is?
- Hoe communiceren we verwachtingen helder?
- Hoe voorkomen we een strijd tegen AI, in plaats van focus op leren?
- Welke afspraken maken we als team over toetsveiligheid?

TOETSING EN EVALUATIE

Alternatieve en verrijkte toetsvormen

Nieuwe vormen van
beoordelen met AI.

TOETSING EN EVALUATIE

Alternatieve en verrijkte toetsvormen

STELLING

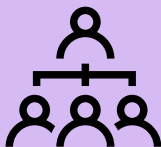
Wij benutten kansen om toetsing te vernieuwen met behulp van AI.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Welke nieuwe toetsvormen worden mogelijk door AI?
- Hoe benutten we AI voor formatief evalueren?
- Hoe zorgen we dat toetsing aansluit bij leerdoelen en beroepspraktijk/samenleving?
- Welke experimenten willen we verkennen?

TEAMONTWIKKELING EN RANDVOORWAARDEN

Teamontwikkeling en randvoorwaarden

Scholing, rollen, infrastructuur
en ondersteuning.

TEAMONTWIKKELING EN RANDVOORWAARDEN

Professionaliseringsbehoeften

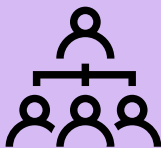
STELLING *Wij weten welke kennis en vaardigheden nodig zijn om AI verantwoord te gebruiken.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Wat beheersen we al goed?
- Waar voelt het team zich onzeker over?
- Wat zouden we willen oefenen of leren?
- Hoe zorgen we voor continu leren en kennisdeling?

TEAMONTWIKKELING EN RANDVOORWAARDEN

**Rollen, ondersteuning
en kartrekkers**

TEAMONTWIKKELING EN RANDVOORWAARDEN

Rollen, ondersteuning en kartrekkers

STELLING *We weten welke collega's een rol spelen in de adoptie van AI en hoe zij het team kunnen ondersteunen.*

VERDIEPINGSVRAGEN

- Wie zijn onze interne rolmodellen of kartrekkers?
- Wat hebben zij nodig om hun rol goed te vervullen?
- Hoe kunnen we expertise beter delen binnen het team?
- Welke rol pakt ieder teamlid zelf?

TEAMONTWIKKELING EN RANDVOORWAARDEN

**Software, hardware en
randvoorwaarden**

TEAMONTWIKKELING EN RANDVOORWAARDEN

Software, hardware en randvoorwaarden

STELLING

Onze randvoorwaarden zijn voldoende om AI zinvol en veilig in te zetten.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Wat werkt er al goed op onze school of instelling?
- Waar lopen we technisch of organisatorisch tegenaan?
- Wat moet er gebeuren voordat AI breder kan worden gebruikt?
- Welke ondersteuning is nodig?

COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE

Communicatie en transparantie

Helderheid, openheid en uitlegbaarheid richting leerlingen en studenten, ouders, collega's en andere betrokkenen over het gebruik van AI in het onderwijs.

COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE

Communicatie met betrokkenen

STELLING

Wij communiceren helder en transparant over AI-gebruik met alle betrokkenen.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Wat moeten leerlingen en studenten weten over hoe wij AI gebruiken?
- Hoe informeren we ouders en verzorgers op een begrijpelijke en realistische manier?
- Hoe leggen we aan collega's uit wat onze afspraken zijn?
- Hoe waarborgen we transparantie zonder technische overbelasting?

COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE

Transparantie over AI-gebruik

Open en uitlegbaar omgaan
met wanneer, hoe en waarom
AI wordt ingezet.

COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE

Transparantie over AI-gebruik

STELLING

Wij zijn transparant over hoe en waarom AI wordt ingezet in ons onderwijs.

VERDIEPINGSVRAGEN

- Wanneer vinden wij het belangrijk om expliciet te maken dat AI wordt gebruikt?
- Wat moeten leerlingen en studenten weten over de rol van AI in leren, opdrachten of beoordeling?
- Hoe zorgen we dat onze uitleg begrijpelijk en proportioneel blijft?
- Welke afspraken willen we als team maken over transparantie?